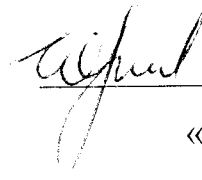

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.Проректора ЗВО
з наукової роботи
Валентина ЧОРНА

« 25 » вересня 2026 р.

ПРОГРАМА
клінічної практики
навчальної дисципліни ВК 4.25

ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

підготовки третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

спеціальності I2 Медицина
(шифр і назва спеціальності)

галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»,

кваліфікація: доктор філософії за спеціальності I2 Медицина
(шифр і назва галузі знань)

Програма клінічної практики з дисципліни «Ендокринологія»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
“ 26 ” вересня серпня 2026 року

Розробник:

завідувач кафедри ендокринології з курсом післядипломної освіти ім. Б.О.
Зелінського
професор ЗВО Марина ВЛАСЕНКО

Програма клінічної практики з дисципліни «Ендокринологія»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
затверджена на засіданні кафедри ендокринології з курсом післядипломної
освіти ім. Б.О. Зелінського

Протокол № 1 від “ 26 ” серпня 2026 року

Завідувач кафедрою ендокринології
з курсом післядипломної освіти
ім. Б.О. Зелінського

проф. ЗВО Марина ВЛАСЕНКО

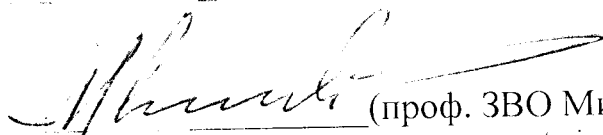
“26 ” серпня 2026 року

Схвалено методичною радою терапевтичних дисциплін Вінницького
національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Протокол № 2 від “24” вересня 2026 року

Голова

(підпис)

(проф. ЗВО Микола СТАНІСЛАВЧУК)

(прізвище та ініціали)

“24” вересня 2026 року

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ендокринологія» складена

відповідно до освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова

підготовки третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності I2 Медицина

(шифр і назва спеціальності)

галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

кваліфікація: доктора філософії за спеціальністю I2 Медицина

(шифр і назва галузі знань)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики та найновітніші наукові дані щодо ендокринних захворювань, а саме, цукрового діабету, патології щитоподібної і прищитоподібної залоз, гіпоталамо-гіпофізарно-надниркової системи з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків та диспансерний нагляд.

Статус навчальної дисципліни: нормативна, професійно-вибіркова

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностика, лікування, профілактика, реабілітація найбільш розповсюджених захворювань залоз внутрішньої секреції.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Ендокринологія» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, медична етика та деонтологія, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, з якими інтегрується програма внутрішньої медицини. У свою чергу, Сучасна внутрішня медицина формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін терапевтичного профілю (Внутрішні хвороби, Кардіологія, Ревматологія, Фтизіатрія, Гастроентерологія, Побічна дія ліків, Клінічна фармакологія, Клінічна біохімія та мікробіологія, Клінічна морфологія,) та теоретичного (Нормальна анатомія, Патологічна анатомія, Фізіологія, Патологічна фізіологія, Фармакологія, Мікробіологія, Гістологія).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Ендокринологія» є вивчення розвитку, будови і функцій залоз внутрішньої секреції, біосинтез, механізм дії і обмін гормонів в організмі, секрецію цих гормонів в нормі і при порушенні функції ендокринних залоз, а також ендокринні захворювання, які при цьому виникають.

Таким чином, ендокринологія є комплексною наукою, яка включає морфологію, фізіологію і патофізіологію, хімію, біохімію, імунохімію гормонів, генетику і імуногенетику, молекулярну біологію, вивчення гормонів та їх аналогів і застосування їх не лише при ендокринних, але і при інших захворюваннях. В теперішній час практично немає клінічних дисциплін, які б не використовували прямо чи побічно дані, отримані в області ендокринології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Ендокринологія» є створення у аспіранта цілісного уявлення про ендокринну систему, вивчити етіологію, патогенез, клінічні ознаки захворювань, методи діагностики, диференційної діагностики, їх профілактику та лікування.

Аспірант за час навчання на кафедрі ендокринології повинні одержати такий рівень знань, який дозволить їм:

- ставити діагноз найважливіших ендокринних хвороб;
- спиратися в діагностиці не тільки на клінічні ознаки хвороби, а також на результати лабораторних та інструментальних методів досліджень, які забезпечують максимально точну інформацію про стан хворого, його органів, систем /особливо в умовах, які вимагають невідкладної допомоги/.

- надавати кваліфіковану невідкладну допомогу при різних ситуаціях, які загрожують життю: діабетичному /гіпоглікемічному, гіперглікемічному/ кетозу, діабетичній кетоацидотичній і гіпоглікемічній комах; аддисонічному та тиреотоксичному кризах.

- лікувати найбільш поширені хвороби ендокринної системи, вести диспансерне спостереження за хворими.

Аспірант повинен:

знати: етіологію, патогенез, класифікацію ендокринних захворювань;

- клінічні, лабораторні методи діагностики ендокринних захворювань;

- основні принципи реанімації при станах, які загрожують життю;

- форми та дози гормонів та інших препаратів, які застосовуються для лікування ендокринних захворювань;

- основні принципи харчування, режим роботи при різних ендокринопатіях;

- головні принципи профілактики ендокринних хвороб;

- роль дієти та експертизу працездатності ендокринних хворих.

вміти: - надати головними практичними навиками (методикою клінічного обстеження хворих - анамнез, вислуховування, перкусія, пальпація);

- трактувати лабораторні та інструментальні дослідження;

- планувати лікування хворому, розрахувати дозу інсуліну, корегувати метаболічні порушення.

- надавати кваліфіковану допомогу при різних станах, які загрожують життю людини: діабетичному /гіпоглікемічному, гіперглікемічному/ кетозу, діабетичній кетоацидотичній, гіпоглікемічній комах, гострій наднирковій недостатності /гіпотензивному/ кризі;

- встановити рецепти на лікарські препарати.

вміти планувати:

пропорту та патологію, індивідуальну, вікову та статеву мінливість будови органів та систем організму людини.

Навчання в навчальній дисципліні відводиться 180 годин 6 кредитів ЄКТС.

Професійні компетенції

Інтеграційна компетенція: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медицини. Здатність проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цінних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.

ЗК4. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій, національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фактивні) компетенції (ФК):

ФК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю.

ФКП. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.

ФКБ. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового досліджу.

ФКВ. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнювати.

ФКД. Здатність до вираження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

ФКМ. Дотримання етики та академічної доброчесності.

Очікувані результати навчання

Продумані результати навчання (ПРН):

ПРН1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальної життєвого рівню, самореалізації

ПРН2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

ПРН3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формувати питання та визначати шляхи їх рішення

ПРН4. Ідентифікувати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформаційні та обрані показники

ПРН5. Діяти вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямком наукового проєкту та освітньої діяльності

ПРН6. Узагальнювати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

ПРН7. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільне життя.

ПРН8. Здійснювати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

ПРН9. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

Згідно з вимогами до третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Медицина» доктора філософії спеціальності:

знати:

«роль ендокринної системи в патогенезі захворювань внутрішніх органів;

«морфологічні та патогенетичні механізми основних захворювань ендокринної системи;

«класифікацію основних захворювань ендокринної системи;

«особливості основних захворювань ендокринної системи;

«симптоматику при основних захворювань ендокринної системи;

«применення дієтикетки основних захворювань ендокринної системи;

«методи лікування та профілактики основних захворювань ендокринної системи;

«організацію ендокринологічної служби в країні та принципи диспансеризації хворих з ендокринною патологією.

вміти:

«анамнез історії у пацієнта з ендокринною патологією, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проведення та інтерпретації результати фізикального обстеження;

«аналізувати інформацію щодо діагнозу на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень;

- діагностувати, лікувати, організувати впровадження заходів профілактики цукрового діабету, йододефіцитних захворювань щитоподібної залози, тиреотоксикозу, гіпотиреозу, тиреоїдитів, захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи (хвороби Іценка-Кушинга, дефіцити металів, нецукрового діабету), хронічної недостатності надниркових залоз, кортикального ожиріння;

- розпізнати провідний клінічний симптом або синдром; встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання; розпізнати ендокринологічні аспекти синдрому артеріальної гіпертензії та артеріальної гіпотензії, набрякового синдрому, сечового та нефротичного синдрому, анемії, болю в кінцівках, часткової або повної втрати зору, печінкового болю, судинного синдрому;

- розпізнати менш поширені ендокринні захворювання, щоб направити пацієнта до спеціаліста ендокринолога: гіперпролактинемію, гіпопітуїтаризм, соматотропну недостатність, пухлинні щитоподібної залози, гіпопаратиреоз та гіперпаратиреоз, гормонпродукувальні пухлинні надниркових та статевих залоз, клімактеричний невроз;

- визначити тактику надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному і госпітальному етапах при діабетичній (гіперкетонемічній), гіпоглікемічній комах;

- надати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану;

- надати медичні маніпуляції;

- розробити серед населення диспансерні групи хворих;

- визначити тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду;

- вести медичну документацію щодо пацієнта;

- проводити скринінг щодо виявлення найважливіших ендокринних захворювань; оцінювати ступінь захворюваності; виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювання;

- застосовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини.

2. Інформаційні навчальні дисципліни

Дисципліна	Модуль	Загальна кількість годин	Кредити СКТС	Лекції	Медична практика	Практичні заняття	Самостійна робота
Ендокринологія	Модуль	180	6	-	40	70	70

Інформаційні навчальні дисципліни вивчаються протягом 3, 4, 5 семестру навчання.

Загальний модуль 1.

Історія розвитку ендокринології. Місце серед інших клінічних дисциплін.

Епідеміологія та етіопатогенетика ендокринних захворювань.

Медико-соціальна експертиза.

Загальний модуль 2.

Гормони: класифікація. Регуляція секреції.

Класифікація та механізми дії гормонів. Рецептори гормонів.

Методи дослідження гормонів.

Дифузна токсична система. Визначення поняття.

Загальний модуль 3.

Хвороба Іценка-Кушинга. Етіологія і патогенез. Клініка. Класифікація. Діагностика.

Диференційна діагностика. Лікування.

Синдром дефіциту антидіуретичного гормону. Клініка. Класифікація. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.

Профілактика цукрового діабету. Синдром.

Завдання модуль 4.

Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Остра недостатність кори надниркових залоз. Лікування. Гіпотітиїтаризм. Етіологія, патогенез, клініка. Діагностика і диференційна діагностика. Лікування. Нецукровий діабет 1 типу, патогенез, клініка. Діагностика та диференційна діагностика.

Класифікація, патогенез пухлин надниркових залоз (Феохромоцитома, Гіперальдостеронізм.). Етіологія, патогенез, клініка. Класифікація. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.

Завдання модуль 5.

Цукровий діабет. Поняття, класифікація. Патогенез основних симптомів. Клініка. Методи лабораторної та інструментальної діагностики. Диференційна діагностика по синдромам (спрага і поліурія, спрага і глікозурія). Цукровий діабет 2 типу, особливості перебігу.

Дифузний діабет 1 типу, клініка. Діагностика. Особливості перебігу. Методи виявлення та діагностики різних форм цукрового діабету.

Діабетична ретинопатія. Класифікація. Ретинопатія, нефропатія, діабетична ступня. Методи діагностики та лікування діабетичних ангіопатій. Диспансеризація і медико-соціальна експертиза при цукровому діабеті.

Лікування цукрового діабету 2 типу. Дієта. Таблетовані цукропонижаючі препарати. Механізм дії. Показання, протипоказання для їх призначення. Побічні дії.

Лікування цукрового діабету 1 типу. Інсулінотерапія. Види інсуліну. Показання для його призначення, дефіцити інсулінотерапії. Методика інсулінотерапії. Контроль ефективності лікування інсуліном, синдром хронічного передозування інсуліну (Сомоджі). Поєднане застосування інсуліну і таблетованих цукропонижуючих препаратів.

Класифікація, патогенез цукрового діабету. Кетоацидоз. Патогенез кетоацидозу та кетоацидотичної коми. Клініка. Діагностика. Лікування. Гіпоглікемічні стани. Патогенез. Клініка. Діагностика і диференційна діагноз і лікування гіпоглікемічної коми. Поняття про гіперосмолярну та молочно-кислотну кому.

Завдання модуль 6.

Підвищені функції щитоподібної залози. Клініка, діагностика, профілактика та лікування. Пухлини щитоподібної залози.

Гіпотиреоз. Класифікація, клініка. Діагноз. Дані параклінічних методів обстеження. Диференційна діагностика. Лікування. Особливості лікування гіпотиреозу у хворих на ІХС.

Гіпертиреоз. Класифікація, клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.

Дифузний токсичний зоб. Дифузний токсичний зоб. Класифікація. Клініка. Дані параклінічних методів обстеження. Диференційний діагноз.

Лікування дифузного токсичного зобу. Антитиреоїдні препарати, хірургічне лікування. Післяопераційна тиреоїдизація. Тиреотоксична криза. Клініка. Діагностика. Лікування. Особливості перебігу лікування і обстеження у підлітків, вагітних, людей похилого віку.

Захворювання надниркових залоз. Гіперпаратиреоз. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка, клінічні форми наднирковий паратиреоз. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Показання до оперативного лікування наднирковий паратиреоз. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Клінічні форми. Діагностика і диференційна діагностика. Лікування.

Завдання модуль 7.

Класифікація, патогенез, клініка репродуктивної системи ендокринного генезу. Етіологія. Клініка. Діагностика і диференційна діагностика лікування.

Завдання модуль 8.

Аутоімунні захворювання ендокринної системи.

Множинна ендокринна патологія.

Аудит

8. Інформаційно-методичні рекомендації

	Аспірантура
--	-------------

Назви курсів	у навч. році	у тому числі	
		Самостійна робота	Практичні заняття
Модуль 1	1	10	5
Модуль 2	2	10	5
Модуль 3	3	10	5
Модуль 4	4	10	15
Модуль 5	5	10	15
Модуль 6	6	10	5
Модуль 7	7	5	10
Модуль 8	8	5	10
Всього		70	70

ВСТУПОВІ КУРСОВІ НАВЧАННЯ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про цукровий діабет. Класифікація. Клінічні прояви. Диференційний діагноз. Особливості перебігу.	5
2	Поняття про цукровий діабет 1-го типу. Клінічна діагностика. Особливості перебігу та діагностика різних форм цукрового діабету.	5
3	Поняття про цукровий діабет 2-го типу. Дієта. Таблетовані препарати. Механізм дії. Показання та побічні дії.	5
4	Поняття про цукровий діабет 1-го типу. Інсулінотерапія. Види інсуліну до його призначення. Дієта при інсулінотерапії. Контроль ефективності лікування. Ризик хронічного передозування інсуліну (Сомоджі). Лікування інсуліну і таблетованих цукрознижуючих препаратів.	5
5	Поняття про цукровий діабет. Класифікація. Ретинопатія. Непропатія. Методи діагностики. Принципи лікування патологій. Диспансеризація і медико-соціальна адаптація пацієнтів з цукровим діабетом.	5
6	Поняття про цукровий діабет. Кетоацидоз. Діабетична кома. Патогенез. Клінічна діагностика. Лікування. Гіпоглікемічна кома. Патогенез. Клінічна діагностика. Лікування. Поняття про лактоцидоз. Особливості коматозних станів при цукровому діабеті у дітей.	5
7	Поняття про цукровий діабет. Класифікація. Клінічна діагностика. Дані параклінічних досліджень. Диференційний діагноз. Лікування. Особливості перебігу цукрового діабету у хворих на ІХС. Тиреоїдити. Класифікація. Патогенез. Диференційна діагностика. Лікування. Клінічна діагностика, профілактика та лікування гіпотиреозу.	5
8	Поняття про цукровий діабет. Класифікація. Клінічна діагностика. Дані параклінічних досліджень. Диференційний діагноз. Лікування. Особливості перебігу цукрового діабету у хворих на ІХС. Тиреоїдити. Класифікація. Патогенез. Диференційна діагностика. Лікування. Клінічна діагностика, профілактика та лікування гіпотиреозу.	5
9	Поняття про цукровий діабет. Класифікація. Клінічна діагностика. Дані параклінічних досліджень. Диференційний діагноз. Лікування. Особливості перебігу цукрового діабету у хворих на ІХС. Тиреоїдити. Класифікація. Патогенез. Диференційна діагностика. Лікування. Клінічна діагностика, профілактика та лікування гіпотиреозу.	5

	диференційна діагностика. Лікування. Особливості перебігу захворювання у підлітків, вагітних, людей похилого віку.	
10	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	5
11	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	5
12	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	5
13	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	5
14	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	3
15	Гіперпаратиреоз. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування.	2
Всього:		70

5. Семінарні роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дифузний гіперпаратиреоз.	10
2	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
3	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
4	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
5	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
6	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
7	Дифузний гіперпаратиреоз.	5
8	Дифузний гіперпаратиреоз.	10
9	Дифузний гіперпаратиреоз.	10
10	Дифузний гіперпаратиреоз.	10
Всього:		70

6. Індивідуальні завдання

Написання рефератів, раціоналізаційних пропозицій.

7. Методичні заняття

Проведення методичних занять, навчання студентів.

8. Атестація курсу

Поточний контроль, обирається один з методів навчання, який дає можливість навчати студентів.

Заняття на засіданнях наукових конференцій, підготовка наукової статті, дисертації.

Методичні заняття, керівництво НДРС. Використання дистанційного навчання до міжнародновизнаних курсів та освітніх ресурсів.

Поточний контроль змістових модулів. Форма поточного контролю. За умов успішного завершення курсу та досягнення мети й завдань отримувати диплом, у якому зазначено назву навчального курсу, перелік набутих навичок та знань.

9. Форми підруч

а контролю успішності навчання: іспит.

10. Оцінювання

Оцінка з навчальної діяльності аспіранта ініціативна, задовільна, не задовільна.

Оцінка "Відмінно" обсязі, ініціативності, будь-яким навчальним виконує практичні завдання.

Оцінка "Добре" розуміє, послідовно та вичерпно дає відповіді на практичні завдання, від

Оцінка "Задовільно" задовільно дає відповіді на завдання, ініціативності, складності, не може прямо поставити питання.

Оцінка "Не задовільно" відповідає в повній мірі.

Оцінювання з передбачених питань, відповіді, з урахуванням входять до загальної оцінки.

11. Підсумковий іспит

Підсумковий іспит закінчує навчання в дисципліні, проводиться ради ВНМУ згідно з постановою

Вченої Ради ВНМУ від 27.09.10, згідно з постановою

«Про організацію навчального процесу».

Підсумковий іспит передбачено в програмі.

Екзамен проводиться об'єктивно, згідно з об'єктивними критеріями.

Максимальна кількість балів при цьому екзамені – 100.

Підсумковий іспит оцінка з дисципліни, згідно з оцінкою з дисципліни, згідно з оцінкою з дисципліни.

Оцінка з дисципліни 50 балів.

Підсумковий іспит переводиться з дисципліни.

Середня оцінка 179-180 балів, оцінка з дисципліни.

Контроль успішності навчання:

"Ендокринологія" визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, не задовільно).

Виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття у повному обсязі, ініціативними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання.

Виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є ініціативними; аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання лише у найважчих випадках.

Виставляється аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та прикладів. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрошені) питання; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи, але не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на відповідь правильно.

"Не задовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам.

Оцінювання роботи. Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка виконується під час поточного контролю теми на занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не викладаються на занятті, контролюється при проведенні екзамену.

12.

Відмінних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що викладаються за традиційною системою, з урахуванням традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів) для дисциплін, що викладаються за модульним контролем (ПМК), прийнятих рішенням Вченої Ради ВНМУ від 27.09.10.

Рейтингів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ з урахуванням з організації навчального процесу).

Вивчення протягом двох років і є чотирьохмодульною.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Вивчення контролю є екзаменом, що проводиться під час екзаменаційної сесії, згідно з розкладом.

Детальна оцінювання: національна та ECTS

Сума балів, набраних за навчанням у дисципліні	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену,
170-180 балів	A	Відмінно
170-180 балів	B	Добре

- оцінювати стан медичної допомоги при наданні допомоги;
- розробляти програми надання медичної допомоги;
- визначати потребу втручання при наданні медичної допомоги;
- вести медичну документацію;
- оцінювати стан здоров'я населення;
- проводити моніторинг функцій ендокринних органів; призначити необхідні заходи, враховуючи вік та стан хворого; вжити інших лікувальних заходів, враховуючи загальні фактори та характер захворювання; розробити план реабілітаційних заходів; оцінити здатності хворого з ендокринною патологією (тимчасову чи стійку) до виконання його професійної, реабілітаційної роботи;
- вести медичну документацію;
- оцінювати стан здоров'я населення; провести аналіз стану роботи серед населення.

СПЕЦІАЛЬНІ ЗНАННЯ ТА НАВИКИ

Аспірант повинен мати знання з діагностики, клініки, лікування, профілактики та методи надання медичної допомоги в патологіях:

- травматичні пошкодження;
- гострий артеріальний гіпертензивний криз;
- гострий коронарний синдром;
- суцільний інфаркт міокарда;
- гострий інфаркт міокарда;
- гострий перикардит;
- діабетичний синдром;
- гіперліпідемія;
- гіпертензивний криз;
- гіперліпідемія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;

а також:

- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;
- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;

Фахівець повинен мати знання з діагностики, клініки, лікування, профілактики та методи надання медичної допомоги в патологіях:

- гіперліпідемія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;

а також:

- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;
- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;

- гіперліпідемія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;

а також:

- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;
- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;

- гіперліпідемія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;

а також:

- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;
- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;

Фахівець повинен мати знання з діагностики, клініки, лікування, профілактики та методи надання медичної допомоги в патологіях:

- гіперліпідемія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;
- гіпернатріємія;
- гіперкаліємія;
- гіперкальціємія;

а також:

- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;
- хронічна недостатність кровообігу;
- хронічна обструктивна хвороба легень;
- хронічна ниркова недостатність;
- хронічна печінкова недостатність;

[illegible]

11. *Chrysomelidae*

Оскільки програмне забезпечення системи неможливо розробити за допомогою програмного коду, то програмне забезпечення системи розробляється за допомогою спеціалізованих програмних засобів розробки програмного забезпечення (ЗРПЗ).

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1025-1030.

плани роботи	10
питання, які здобувалися	10
навчати	10

Материалы
3014-10
паперона, 1000
Негласно

Розподіл балів, які отримують аспіранти

ності аспіранта здійснюється відповідно до вимог навчальної програми. Оцінювання навчальної діяльності при кредитно-модульній формі навчання затвердженої МОЗ України (2005).

навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), завдання, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, і для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь цієї роботи, післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з

літтів з практичних занять
електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на
ня,
ня, технічних засобів навчання.

13. **Адресация:** группа

Базова

1. Ендокринний профіль піперерев'ювання. – Вид. 5, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 536с.
2. Ендокринний профіль. – ред. проф. Г.П. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця. Нова Книга, 2017. – 456с.
3. Капеланський, І. Ін'єкційна гіпоглікемізуюча терапія цукрового діабету 2-го типу. – К.: Видавництво «Лікарська книга», 2016. – 160 с.
4. Endocrinology textbook, by prof. Petro M. Bodnar. – 4th ed. – Vinnytsia: Нова Книга, 2017. – 536 pages.
5. Davidson's Principles and Practice of Medicine, 23rd Edition, 2018.
6. US National Medical Examiners' Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - 456 pages.

Допоміжна

1. Власівська І.В. Ендокринні захворювання. Київ: Видавничий дім «Медкнига», 2021. – 216 с.
2. Власівська І.В. Ендокринні захворювання. Київ: Видавничий дім «Медкнига», 2021. – 216 с.
3. Власівська І.В. Ендокринні захворювання. Київ: Видавничий дім «Медкнига», 2021. – 216 с.
4. Навчальний протокол №26.01.2023 «Уніфікований клінічний протокол первинної, медичної допомоги «Цукровий діабет 1 типу у дорослих».
5. Навчальний протокол №24.07.2024 «Уніфікований клінічний протокол первинної та медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу у дорослих»».
6. Клінічні рекомендації «Цукровий діабет». Київ 2022.
7. Навчальний протокол №26.01.2023 Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей».
8. Навчальний протокол №26.01.2023 Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей».
9. Навчальний протокол №26.01.2023 Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей».
10. Навчальний протокол №26.01.2023 Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей».
11. Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей».
12. І.В. Власівська. Ендокринні захворювання. Київ: Видавничий дім «Медкнига», 2021. – 216 с.
13. І.В. Власівська. Ендокринні захворювання. Київ: Видавничий дім «Медкнига», 2021. – 216 с.
14. W. H. B. Kronenberg, S. Polonsky, L. S. Polonsky. Endocrinology. Ed. by Henry M. Kronenberg, Shlomo Melmed, Kenneth J. L. S. Polonsky. 13 edition, 2015. – 1936 p.

Інформаційні ресурси

1.	адрес	медичний університет ім. М.І. Пирогова: http://vnmu.edu.ua
2.	адрес	Національного медичного університету ім. М.І. Пирогова:
3.	адрес	www.testcentr.org.ua/uk/
4.	адрес	www.mys.gov.ua/

5. www.phc.org.ua - сайт Національного центру первинної медичної допомоги МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
6. www.who.int/ru/home# - сайт Всесвітньої організації здоров'я <https://www.who.int/ru/home#>
7. www.peterson.com - сайт Peterson's
8. www.peterson.com - сайт Peterson's
9. www.peterson.com - сайт Peterson's
10. www.peterson.com - сайт Peterson's
11. www.peterson.com - сайт Peterson's
12. www.peterson.com - сайт Peterson's
13. www.peterson.com - сайт Peterson's
14. www.peterson.com - сайт Peterson's
15. www.peterson.com - сайт Peterson's